

Juryrapport vijf met samenhang

Er werden 55 series ingezonden.

De opdracht "vijf met samenhang" is een lastige, zeker als je niet gewend bent om series te maken. Want wanneer is er sprake van samenhang? En is dan de serie in zijn geheel spannend, gevarieerd, boeiend, of mooi genoeg om te kunnen spreken van een hoog niveau?

Ik heb de series uitvoerig kunnen bekijken en wegen. Hoe heb ik gekeken naar de series?

Inhoudelijk: waar gaat de serie over (boeit dat?); wordt er iets verteld (hoe wordt het verteld?); heeft de serie een documentair karakter (hoe opgebouwd?); kan ik betekenis verbinden aan de foto's?; gaat het om een esthetische serie, etc.

Vormtechnisch: hoe is die inhoud vormgegeven: compositie, techniek, kleur/zwartwit, lijnwerking, tonaliteit, etc.

De opbouw van de vijf foto's tenslotte: volgorde, doublures, eenheid van beeldtaal/-stijl?

Alles mag, we zijn fotografen voor ons eigen plezier tenslotte. En alles kwam ook voorbij.

Ik was als jury in mijn eentje, dus draagt de uitslag sterk mijn stempel.

Ik vond het fijn wanneer een serie me aan het denken zette; afweek van de platgelopen fotopaden, dus wanneer de serie verraste en ook wanneer de ambachtelijke kant goed verzorgd was.

Uiteindelijk heb ik 10 fotografen uitgekozen, op grond van de kwaliteiten die uit hun serie spreken. Die 10 fotografen mogen deelnemen aan Foto Nationaal met een serie en dat kan met deze serie of een andere.

Zit je daar niet bij? Bedenk dat dit ene jurylid wel erg zijn best heeft gedaan, maar uiteraard feilbaar is.

Alle series heb ik voorzien van een korte bespreking en geplaatst in een pdf-document, zodat iedereen mijn opmerkingen bij zijn of haar serie kan nalezen.

Allen dank voor jullie inspanningen en tot ziens in fotoland.

Hans Brongers

André Hartjesveld

Rotterdam wereldstad. Vier krachtige beelden: dynamisch, pittige contrasten. Gevarieerd: scheef gezette gevelfoto, mensen voor de Rotterdam, vrolijke groep van dichterbij, een overzicht over de stad. En dan één softe foto: een vioolspelend meisje, high key en gevignetteerd. De stad staat bekend om zijn dynamische karakter, maar heeft ook een ander gezicht, laat André zien. Kortom: diverse beelden, in verschillende beeldtalen, vanuit verschillende opname standpunten, passend bij een diverse stad als Rotterdam.

Anna Terra Klinkert

Stillevenns met op elke foto een appel. Zorgvuldig in het vierkant gecomponeerd met steeds andere hoofdlijnen in het vlak: de eerste foto heeft een driehoek als opbouw, de tweede een V-vorm van twee diagonalen die bij elkaar komen, de middelste laat een diagonaal als hoofdlijn zien terwijl de lepels een haak vormen en de vierde heeft een vierkant vlak in het vierkante kader, de laatste foto heeft als "geraamte" een haakvorm van een verticale en een liggende lijn. Cirkelvormen en rechthoeken zijn te herkennen in de foto's. Voorwerpen uit vroeger tijden, van oude bezigheden en ambachten samengebracht op een oud tafelkleed. De foto's refereren aan schilderijen van de oude meesters.

Annemiek Ebbink

Vijf keer kijken we naar wachtenden voor een spoorweginnengang in een stedelijke omgeving. Het zijn kijkfoto's: je kunt vergelijken hoe de mensen wachten (hebben ze geduld, wordt er op het mobieltje gekeken, bv.). Je ziet op een enkele foto dat men de fotograaf in beeld heeft en "terugfotografeert", of zwaait en lacht (foto 5). Meestal is sprake van wezenloos kijken. Die straatblik was het onderwerp van fotograaf Bas Losekoot (heeft momenteel aandacht in de fotobladen vanwege een expositie). Maar hij zoomde wel veel meer in en dat gaf het gevoel van nabijheid in zijn foto's. Deze serie is meer afstandelijk en heeft veel herhalingen. De nabewerking kan de foto's, bv. met iets meer contrast, wat sprekender maken.

Aonne Kerkstra

Een serie van drie. Het is een sequentie, een reeks die in standpunt opschuift. Vermoedelijk is dit een oude fabrieksruimte die voor fotoshoots wordt gebruikt en kijken we op de laatste foto naar die verschuifbare achterwand. De eerste foto is het meest de moeite waard: mooie ritmieken en rijmende kleuren (groen, geel). Ook de diverse oppervlakte structuren zijn de moeite waard en dat geldt natuurlijk ook voor de mooie lichtinval. Aan de bovenkant een klein reepje er af, dan ben je die twee driehoekjes links en rechts ook kwijt. Fraaie losse foto, want als serie "werkt" het niet zo goed.

Arie Glimmerveen

Straatfotografie. In een serie werkt het versterkend wanneer de foto's eenzelfde thema uitbeelden. In deze serie geldt dat voor de eerste drie foto's. Die gaan over schoonmaken. Foto 4 en 5 vallen er qua onderwerp buiten: foto 4 toont twee skaters die even zittend uitrusten en bij foto 5 is een figuur bezig om cirkels op straat te verven. De foto met de mooiste compositie, opbouw en harmonie is foto 4: let op al die horizontale lijntjes en lijnen (in de gevel, de pilaren en de traptreden). Qua beeldstijl valt foto 3 er uit, door het sterk afwijkende opnamestandpunt.

Bas de Zeeuw 1

De kamelenhoeder. In de middle of nowhere staat een jeep (met de moterkap omhoog, dus pech: een Toyota, dat kan toch niet?). De sfeer is: eindeloze vlakke, leegte, stoffig. Dat wordt versterkt door de tonaliteit van de foto's: geen heldere witten en diepe zwarten. De middelste foto zoomt wat in op de kamelenhoeder die ons vriendelijk aankijkt. Op de laatste foto is de kudde bij het gebouwtje bij elkaar. Daar staat een grote watercontainer en is de hoeder ook bezig.

Op Foto 2, zonder mens, komen een paar kamelen op de fotograaf af. Foto 4: een dikke kluit kamelen, waardoor je geen contact krijgt met de dieren; het blijft een "klont" op de foto. Foto 5 heeft ook zo'n grote groep kamelen, maar daar kijk je een aantal kamelen in het gezicht. Dat contact (eentje kijkt heel alert in de lens) maakt de groep "leesbaar". De serie heeft een documentair karakter, waaruit foto 4 gemist kan worden.

1103132-BasdeZeeuw1.jpg

1103132-BasdeZeeuw2.jpg

1103132-BasdeZeeuw3.jpg

1103132-BasdeZeeuw4.jpg

1103132-BasdeZeeuw5.jpg

a Ansel Adams Yosemite Valley Thunderstorm 1949.jpg

b Ansel Adams Manly Beacon from Zabriskie Point 1952.jpg

c Ansel Adams Hopi Butte c1947.jpg

d Ansel Adams Yellowstone Lake Hot Springs Overflow c1941.jpg

e Ansel Adams Grand Canyon Bright Angel Canyon from South Rim 1940.jpg

Bas de Zeeuw 2

De foto's van de beroemde landschapsfotograaf Ansel Adams staan in de onderste rij en daarboven heeft Bas hetzelfde landschap gefotografeerd, dus na een aanzienlijke tijdsspanne, in kleur. Ansel Adams staat bekend om zijn sublieme zwartwit afdrukken. Hij is de uitvinder van het zonesysteem, dat hij gebruikte om een zo rijk mogelijke toonschaal voor zijn zwartwitten te krijgen. Bas doet het in kleur en dat werkt dan anders. De structuren en schaduwen spelen in de composities van Adams een belangrijke rol (let maar eens op de donkere voorgronden en rotsspleten). Dat zit niet of veel minder in de kleurenfoto's. Durf hier en daar het contrast wat op te hogen (bv. foto 2). Of juist iets af te zwakken (foto 5 en dan een klein beetje kleurversterking). Door dat te doen spreekt het landschap meer en Ansel Adams had die durf ook, dus wat let je. Leuk is de vergelijking, waarbij het landschap in de tijd toch niet heel veel verandering blijkt te hebben ondergaan.

Ben Tangena

Vormen in het landschap. Nu eens niet een opzienbarend, mooi, bijzonder onderwerp voor de lens. Eenvoudige, onopvallende structuren in het landschap hebben Ben geboeid. Onderwerp is de textuur en de indeling van het landschap. Dat vraagt wel om een spatzuivere techniek: scherpte en detaillering en ook het contrast en het licht in dit type foto's is heel belangrijk. Het is aan te bevelen om dit in de nabewerking te verbeteren. Alleen al het ophogen van het contrast versterkt de foto's enorm. Qua volgorde zou foto 2 het beter doen in het midden, vanwege zijn verticale lijnen. De overige foto's zijn vooral opgebouwd uit golvende lijnen die ook het beeld uitlopen en onregelmatige vlakken daartussen. Foto 3 en 4 liggen wat dicht bij elkaar. Wat denk je van de volgorde: 5, 4, 2, 1, 3?

Bianca van Soest

Stilleven, heel zorgvuldig samengesteld met behulp van Photoshop, want de bloemen bloeien niet echt aan de takken. Technisch perfect afgewerkt. Een fraaie achtergrond die onder en boven wat donkerder is. De kleurafstemming tussen bloemen en vazen: allemaal heel subtiel uitgedacht. De takjes zweven, alsof ze tegen de vazen zijn aangeplakt. Sierlijk krullende takjes zijn te zien op foto 1, 2 en 4. De andere takjes zijn wat strakker. Fijnzinnige stilleven, met net even een andere, verrassende twist. Het geheel overziend nemen de vazen op foto 1 en vooral foto 2 teveel ruimte in binnen het kader in vergelijking met de andere foto's. Foto 4 is met afstand de fraaiste, door de vorm van de tak (verdeelt de ruimte binnen het kader op een mooie manier) en natuurlijk ook vanwege het fraaie licht in het glazen vaasje.

Boudewijn Swanenburg

Een serie van abstracte foto's vol structuren en kleuren. Een zorgvuldig samengestelde serie qua volgorde: de uiterste liggende foto's zijn donkerder. Foto 2 en 4 zijn staande formaten met vooral blauw en gele structuren. En de middelste liggende foto heeft aan de zijkanten het blauw als verbinding met die twee en in het midden de overeenkomstige structuur/donkerte van de beide uiterste foto's. Dit type foto's vraagt uiterste perfecte van techniek zodat de textuur voelbaar wordt en elk detail meesprekt in het geheel. En dat is hier het geval. De foto's blijven daardoor boeien. Een knappe serie.

David D. Davies

Gaten, kuilen, gevuld met water en groeisels en misschien zelfs kleine visjes? De kleine dingen waar iedereen aan voorbij loopt en die bijzonder kunnen worden dankzij een fotograaf die er wel oog voor heeft. Er zijn twee moeilijkheden met dit soort foto's: ten eerste moet de scherpte en detaillering voelbaar zijn. Dat is hier voor de oppervlaktes rondom de gaten goed gelukt: structuur en glimmers zijn inderdaad voelbaar. De inhoud van de gaten echter is niet voldoende scherp en dat doet afbreuk. De tweede moeilijkheid is dat ronde objecten zich lastig in een boeiende compositie laten vangen. Foto 1 en 2 hebben daar het meeste last van: saaier. Foto 3 heeft een hulpkuiltje er bij en ook 4 en 5 bieden meer dan een rond gat in het midden. Als de inhoud van de gaten wel scherp en gedetailleerd zou zijn geweest komt er diepte in de foto's: een onbekende wereld van plantjes en diertjes midden in een kale vlakte van asfalt of modder.

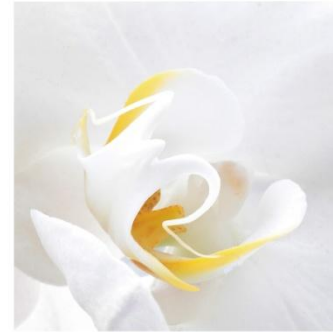
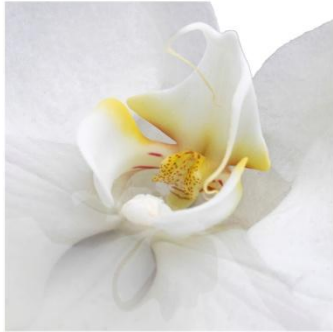
Dirk Visbach

Dauwdruppels op bloemen en bladeren. Dat is een mooi esthetisch gegeven en dus ook door heel fotografen die zich met macro-, of close-upfotografie bezighouden gefotografeerd. Je hebt dus veel concurrentie. Foto 1 en 2 laten een hele bloem zien met dauwdruppels. Dat kennen we en die zijn dus gewoner. Bij foto 3 en 4 vul je compositorisch het hele vlak en komen we wat dichtbij en daarmee zit hier ook wat meer van de fotograaf in het beeld. Bij alle 4 eerste foto's kan de scherpte beter, waardoor de druppels meer gaan spreken. Maar dan foto 5: dat is verreweg de beste uit de serie. Fraai anders gecomponeerd, mooi dichtbij en prachtig van scherpte en detaillering. Deze foto verdient het om op zijn eentje te staan.

Fons Bitter

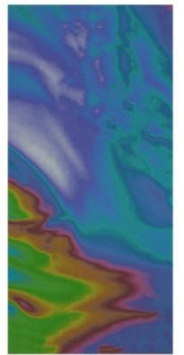
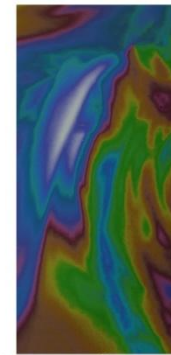
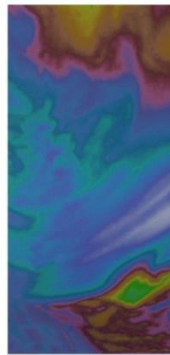
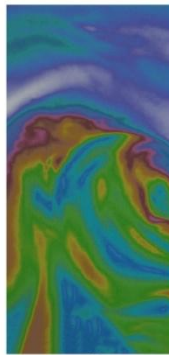
Schauspielhaus. Een consequent uitgewerkte serie: grafisch (diep zwart, helder wit en enige grijstonen); strak design. In de opbouw zie je dat de eerste en laatste foto mooi openen en sluiten. Foto 3 staat in het midden, want vertoont ook die donkere raamvlakken. Foto 2 en 4 geven een variatie in vormen binnen de serie. Bij langer kijken zie je dat foto 2 een element toevoegt: een lift waarmee bouwmaterialen omhoog gehesen kunnen worden en op de middelste foto is een mensfiguur (prachtig donker met licht gezicht tegen de lucht op de juiste plek in de compositie) te zien. Ook die extra toevoegingen verlevendigen de serie. Een krachtige, boeiende en overtuigende serie.

Frederiek van der Linden

Orchideeën spreken tot de verbeelding van veel fotografen. Frederiek heeft 5 foto's van dezelfde bloem in een serie gepresenteerd, waarbij die bloem steeds net even anders is gefotografeerd: foto 1: recht van voren; foto 2: diagonaal; foto 3: frontaal maar omgekeerd in vergelijking met foto 1; foto 4: diagonaal en foto 5: iets van opzij. Foto 2 en foto 4 bevallen mij het meest: ze hebben een lossere compositie die de sierlijke elementen van de bloem op een boeiende manier in beeld brengt. Dat heeft ook sterk te maken met de restruimtes binnen het kader. Je ziet bij foto 1, 3 en 5 een centrumvulling met daar omheen een bijna lege ruimte. Bij foto 2 en 4 gebeurt er in de restruimtes meer en zijn ze gevarieerder van vorm.

Als je de serie terugbrengt tot een drieluik: foto 2, 3 en 4 is het sterker. De dekking is niet helemaal gelijk. Zo is foto 2 net iets zwaarder dan foto 3 en 4.

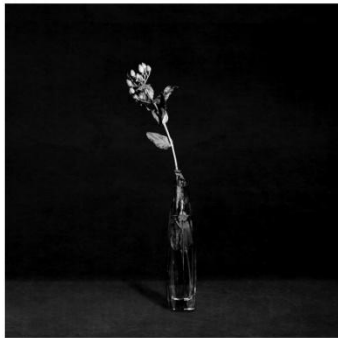
Frits Schraverus

Titel van de serie: roaring forties. De serie bestaat uit vlekken en kleuren die ongeveer in hetzelfde spectrum liggen. Het is volledig abstract en lijkt op een aquarel van uitgevloeiende waterverf. We moeten het doen met de kleuren en vormen die we zien. Wanneer volledig abstracte foto's (ter onderscheid van geabstraheerde foto's, waar je de herkomst nog kunt ontdekken) geen diepte hebben en de fantasie te weinig geprikkeld wordt omdat de vormen en kleuren niet zo verschillen, verlies je snel de aandacht van de kijker. Geabstraheerde foto's, dus op het snijpunt van abstracte en werkelijkheid, zijn vaak boeiender.

Ger Sauer

Het Kunstmuseum Den Haag (voorheen gemeentemuseum). Een prachtig gebouw van Berlage in Art Decostijl. Waar je ook kijkt alles ademt compositie, lijnwerking en die herkenbare stijl. Dit is de trap, die ook heel veel gefotografeerd is. Ger heeft dat gedaan met veel vakmanschap: scherpte, contrast, doortekening in lichte en donkere delen: prima. Zelfs de structuur in de witte achtergrond is goed te zien. Het gaat in deze foto's om vorm en lijn, geometrische vlakverdeling en herhaling van lijnen. Precies in het midden staat de meest minimalistische weergave van de trap. De linker foto's kijken iets meer van onderen en de rechterfoto's iets meer van bovenaf. Dat maakt de samenhang in de serie wat rommeliger. Ik kan me voorstellen dat de rechterdrie als een soort frequentie het als drieluik goed doen. Er ontstaat een aardige verschuiving van het blikveld op dezelfde plek van de trap. De linkerfoto's passen daar dan minder bij door de andere vlakvulling en weergave van de traponderdelen.

Gerard Hol

Eén en al triestheid. Een donkere achtergrond met daarin smalle vaasjes met maar één bloem die ook nog verdord is, de kop laat hangen of zelfs geknakt is. In dat donkere vlak is maar heel weinig licht te zien. Voor mij vertolkt deze serie het leven in lockdown, want in deze coronaperiode vol beperkingen is ons leven "versmald", "verdord", "geknakt" en "gebogen". Er zijn maar weinig lichtpuntjes. We laten het hoofd hangen. Op de achtergrond is het steeds donker en dreigend. Dat zit in deze serie van stillevens van uitgebloeide bloemen. Dit is geen esthetische serie, maar een serie vol betekenis. Door de metafoor te begrijpen kan de kijker het gevoel meteen plaatsen. De serie wordt veel sterker van opbouw door foto 1 in het midden te zetten. Een gedurfde, opvallend afwijkende serie.

Gerda Hanemaaijer

"Strangers in the Night" is de serie genoemd. Op elke foto staan etalagepoppen in een stedelijke omgeving (m.u.v. foto 3). Etalagepoppen lijken echte mensen, maar ze zijn het niet. Door ze te laten acteren in omgevingen, zoals in deze foto's, zetten ze aan tot denken over de mensen en hun leefomgeving en ontmenselijking. Die enorme gebouwen met een eindeloze hoeveelheid ramen, is dat nog wel naar menselijke maat. Het thema ontmenselijking wordt hiermee aangeroerd. De laatste foto laat zwangere vrouwen zien tegen de achtergrond van twee reusachtige woontorens. Die foto draagt de suggestie in zich dat de nieuwgeborenen daar hun woonhokje zullen moeten zien te vinden. Inhoudelijk valt foto 3 wat moeilijker hierbij te plaatsen: we zien natuur i.p.v. bebouwing en het is onduidelijk waarop deze vrouw ligt. Los van de inhoud is de vormgeving van alle foto's prachtig en suggestief. Foto 4 met die mannelijke tors in schitterend licht: prachtig! Een rijke serie.

Hannelore Maier

In deze serie gaat het om compositie, vlakverdeling, lijnwerking en vorm. Ze zijn allemaal genomen op het strand, maar dat speelt een ondergeschikte rol. Foto 1, 3 en 5: strakke composities met veel verticalen en horizontalen en ritmische herhalingen. Foto 2 en 4 laten wat speelsere composities zien. Foto 2 past eigenlijk niet zo goed in de serie: weinig vulling in vergelijking met de andere 4. Foto 1 wint het van alle 5: prachtige vlakverdeling, fraaie kleuren en lijnen.

Hans Kiep

Hoog water. Als serie is dat de verbinding. De beeldtaal/-stijl van de foto's is wisselend. De horizon verspringt per foto. Foto 3 is meer ingezoomd en heeft erg kale witten. Foto 1 en 5 komen het dichtst bij elkaar. Foto 4 springt er in positieve zin uit: het opname standpunt is iets lager; het water is vloeiender en dat geldt ook voor de prachtige lucht. Het is tevens de enige foto met een invoerende lijn, waardoor de diepte wordt benadrukt.

Hans Loos

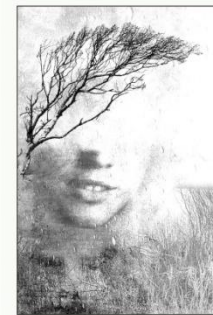
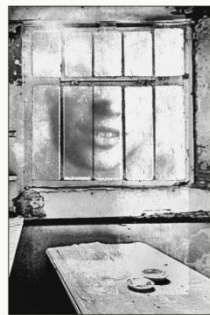
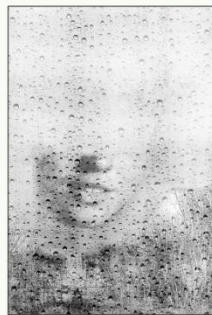
Marokko. Vijf straatbeelden waarin heel veel is te zien. Goed gevulde voorgronden, kleurrijke taferelen. Het toont allerlei facetten van het leven op straat. Fijne techniek: het licht, de natte straat (foto 1), de glimmende vruchtjes (foto 2), de prachtige gedempte sfeer (foto 3). Foto 3 wint het voor mij: alle belangrijke figuren staan mooi los van elkaar, plastisch verlicht. De koopman precies op het goede moment. De monumentale vrouwenfiguren in het beeld. Fijne foto. Op foto 5 is te zien dat de regels voor veilig verkeer er anders zijn dan bij ons.

Harm Bokje

Winkelen in coronatijd. Gedeeltelijk open, dus wachten op je beurt om naar binnen te mogen (foto 1). Foto 2 en 4 laten de binnenruimtes zien van dit grote overdekte winkelcentrum. Zitten mag niet, linten en veiligheidscontroleurs. De middelste foto laat ook die linten zien, zodat de tafeltjes voorin beeld niet bezet kunnen worden. Er achter zien we echter wel twee mensen zitten, maar zo te zien omringd door schermramen. Op de laatste foto tenslotte: voor een lunch moet je je heil dus op de vloer zoeken.

De beeldtaal is in deze serie consequent: een brede blik op ruimtes bij foto 1, 2, 4 en 5. De middelste foto met straatinkijk net even afwijkend kan daar prima tussenin. De serie toont de hedendaagse situatie die we nu allemaal meteen kunnen plaatsen en waar we later anders op zullen terugkijken.

Henk Langerak

De serie heeft als titel "lockdown" en dat helpt je meteen om de betekenis van de beelden te duiden. We zijn van de wereld gescheiden; zitten a.h.w. achter glas, plastic schermen, in veiligheid voor de gevaarlijke buitenwereld. In de beide laatste foto's is te zien wat we daarmee missen: de natuur, de vogels als symbool van de vrijheid. De eerste drie foto's tonen vooral het scheidingsoppervlak voor het gezicht. Dat gezicht is vaag, alleen de onderkant is zichtbaar, komt op alle foto's op dezelfde manier terug. Dat is de verbinding in de serie. Jammer is de enigszins vrolijke uitdrukking van de mond. Een wat triestere uitstraling zou beter passen bij de strekking van de serie. Foto 4 is een heel fraaie symbiose tussen voorgrond en gezicht.

Herbert Hordijk

Niets is zo moeilijk om goede foto's te maken in een bos. Deze serie bevat een aantal foto's die het bos in al zijn eenvoudige schoonheid tonen. Dat zijn foto 1, 3 en 5. Hele fijne techniek van zwartwit omzetting. Mooie tonaliteit, contrast, gradatie. De vormen van de stammen, de fijne vertakkingen van de kruinen, het licht, de schaduwen, enz. Het licht is iets "aangezet", ik vermoed m.b.v. het filter "gloed onscherp". Gelukkig alles met mate. Dan zijn er twee foto's toegevoegd waarin boomknoesten een dierenkop suggereren. Dat is altijd grappig, maareenmaal gezien is de werking over. Wellicht is op de middelste foto de suggestie van een wandelende tak bedoeld, maar dat is minder dwingend dan foto 2 en 4. Ondanks deze opmerking: een fijne serie.

Jannie de Groot

Sneeuwdak composities. Kleine vierkante composities met daarin vlakjes, lijntjes en geometrische vormen. De foto's zitten vol ritmische herhalingen. De foto's zijn steeds iets gedraaid, of verschoven en dat levert een serie op die licht abstraheert van de werkelijkheid. Je kunt nog steeds zien wat het is, maar wordt visueel gedwongen om de compositie van de fotograaf te beleven. De fotograaf laat zien hoe je in allerlei gewone zaken een bijzonderheid kunt zien. Toch is vijf eigenlijk iets te veel van hetzelfde recept.

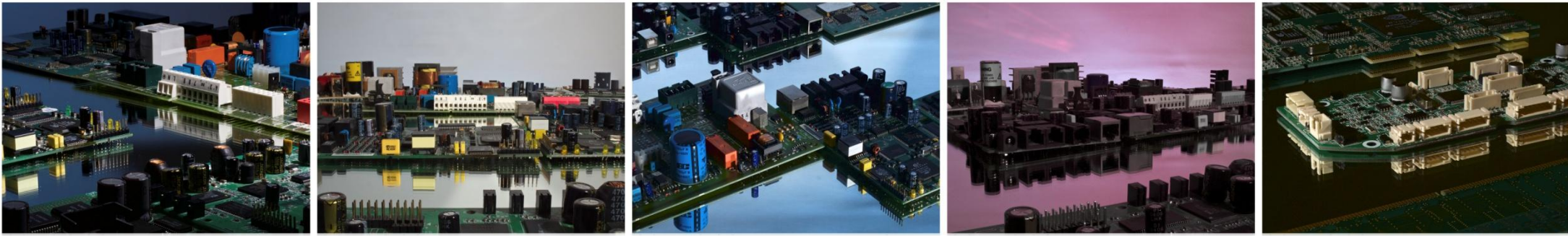
Johan Rimmelzwaan

"hou(d)tje touwtje" Een korte reportageserie waarbij we zien hoe zware stammen op primitieve wijze op een aftandse vrachtwagen worden geladen. Op slippers, met touwen en mankracht. De serie kent zowel herhalingen als gaten in het verhaal: Foto 1, 2 en 3 gaan over hetzelfde: het omhoog tillen en duwen van een stam. Je wilt dan de enorme krachtsinspanning zien van de mannen. Dat is maar matig te zien. De mannen op de wagen lachen en zijn zich bewust van de fotograaf, denk ik. Foto 3 is de meest informatieve van dit deel van de arbeid. Op foto 4 ligt de stam op zijn plaats. Op de laatste foto is alles opgeladen en die foto vertelt over de oude vrachtwagen en laat zien hoe de stammen op hun plaats gehouden worden. Je mist daarvoor dan bv. een foto waarop de mannen die kettingen over de stammen heen bevestigen.

Jolanda Sprokholt

Maandag-wasdag. Op alle foto's wappert het wasgoed. Drie keer aan een wasmolen, twee keer aan lijnen op een schip. Als je wat langer kijkt valt het op dat het wasgoed zo mooi in de omgeving past. Foto 2: blauw wasgoed in een blauwe omgeving. Foto 3 de verschillende kleuren van het wasgoed zitten allemaal in de omgeving. Foto 4: wasgoed en schip hebben dezelfde kleur. Foto 1 en 4 hebben dat ook in zich, maar iets minder geprononceerd. Foto 1: rommelig wasgoed net als de omgeving en de bloesem van de magnolia. Foto 5: witte was boven wit terras. Je kunt dit gegeven wat duidelijker proberen uit te werken waardoor de eenheid en de inhoud sterker naar voren komen.

Jos Arents

Met een aantal moederborden uit computers heeft Jos een computerhaven gecreeërd. Alles doet erg realistisch aan tanks, terminals en fabriekshallen en leidingen denken. Door het op een glazen ondergrond te laten weerspiegelen is water gesuggereerd. De lichtomstandigheden zijn gevarieerd, waardoor de opnames overdag en 's avonds gemaakt lijken. Fraai idee en goed uitgevoerd. Van alle foto's is de compositie in de eerste foto het sterkst (komt door de driehoekige voorgrond en de lijn van het water met hoek). Foto 3 is de enige foto die een stukje in de voorgrond mist en wat wringt in de compositie. Verrassende serie!

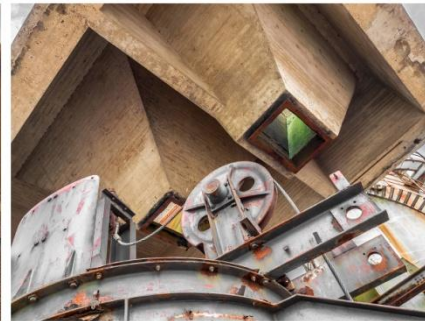
Jan Pieter Lotter Homan

De eerste foto suggereert dat er een ongeluk is geweest met verlies van een oog als gevolg. Foto twee toont een collectie kunstogen, waarvan er eentje in foto 3 klaar gemaakt wordt. In foto 4 ligt het oog te wachten (op de voet van het glas) om geplaatst te worden in de oogkas (foto 5). Het is een beetje een gruwelijk verhaal en als reportage van chronologische stappen toch niet helemaal overtuigend.

Koos van Oosten

Zeepbellen op verschillende struiken met structuren op het oppervlak, mogelijk ook door de vorst. Ik heb dit vaker gezien. De beelden vertellen verschillend. Foto 1 en 2 zijn het sterkst: fijne structuren en spiegelingen en de breekbaarheid van de bel wordt nog eens benadrukt door de scherpe punten van de hultsbladeren bij foto 1. Foto 3 is "lek" aan de onderkant door het licht. Foto 4: kluitjes bellen met sneeuw en op foto 5 zien we de geknapte bel, maar daar is alles onscherp. Als serie verloopt het geheel na de tweede foto.

Kristel Fischer

Oude industriële omgeving. Fotografisch altijd aantrekkelijk terrein. Stadia van verval, roestkleuren en allerlei vormen worden gevat in composities. Die composities zijn verschillend en de ene compositie is verrassender dan de andere. Foto 1 schermt af met een paar kleine doorkijkjes. De kadrering is niet heel logisch gekozen. Foto 2 maakt gebruik van een bekend principe: cirkelvormige taps toelopende koker als een soort verrekijker. Foto 3 heeft een interessante compositie en inhoud. Er is veel op te zien: verschillende vormen en geometrische figuren en openingen in de constructie. De lijnwerking is lekker complex, maar wel in evenwicht. Foto 4 en 5 blikken omhoog met ook de lucht daarbij in beeld. Deze twee foto's concurreren enigszins met elkaar. Dan is foto 4 de winnaar door een verrassender standpunt. In architectuurfoto's zien we de opbouw zoals in foto 5 veel vaker.

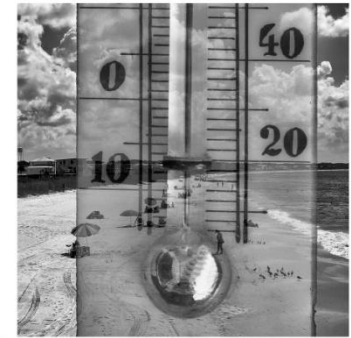
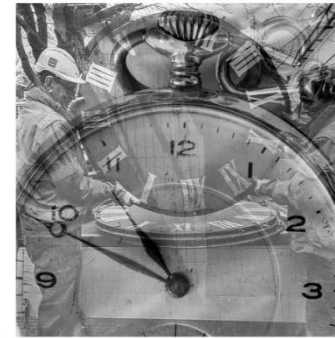
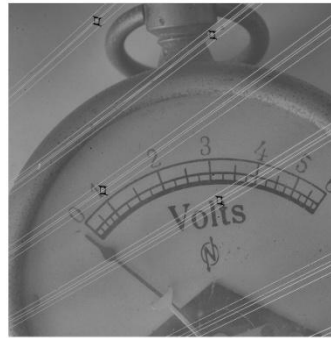
Kuno Jansen

Acro Yoga, oefening baart kunst, heet deze serie. Het is een reportage waarin we eerst zien wat er geleerd moet worden. Foto 1: de groep zit en kijkt hoe het wordt voorgedaan. Leuke kijfotografie, net links van het actieve stel zit een meisje in keurige lotushouding te kijken. Dan volgen drie foto's die het oefenen laten zien en de serie sluit af met een geslaagde uitvoering. Dat is wel een herhaling van dezelfde strekking. De opbouw is logisch. De omzetting in zwartwit is niet ideaal (dichtgelopen zwarten, beetje grijzige uitstraling). Was het in kleur misschien visueel aantrekkelijker geweest?

Maarten de Haas

Oude roestbakken in diverse stadia van ontbinding. Vier keer kijken de auto's naar rechts en daar staat op de laatste foto een klein autootje in kleur. Er zit veel herhaling in de vier eerste foto's, o.a. omdat er drie vrachtwagens bij staan. Zit er een logische gedachte achter het feit dat er één foto in kleur bij staat? Mogelijk omdat die auto nog in "leven" lijkt te zijn. Die laatste foto is merkwaardig: de auto is bepakt met oude materialen (koffers, skies, badmintonracket, e.d.) en er zit iemand achter het stuur. Maar de buitenspiegel is stuk en als je goed kijkt lijkt de figuur achter het stuur meer op een pop. Het huis ernaast heeft ook de kenmerken van verval en leven: de kapotte stoel, en traptreden bv., maar wel een goede buitenlamp en fris geschilderd hekwerk. Het doet denken aan een tableau vivant.

Maarten Karnekamp

Een leuke serie met een consequent doorgevoerd concept. De serie heet: "meten is weten". We zien achtereenvolgens een barometer, een hygrometer, een voltmeter, een klok en een thermometer. Het aardige is dat elke meter gecombineerd is met een foto van datgene wat het instrument meet. Foto 1 het weer, met veel wolken; foto 2 vocht; foto 3 elektriciteitsdraden; foto 4 werkers aan een torenklok en de laatste foto toont het vakantiestrand. Door de keuze voor zwartwit oogt het geheel wat grijsig. Contrasten zijn verschillend: vergelijk bv. foto 3 en 4.

Marcel Batist

Plastic afval in verschillende samenstellingen. Kleurrijke foto's, waarbij foto 1 en 5 een ordening hebben: vooral op verticale lijnen gebaseerd. Foto 1 met losse banen en foto 5 met geperste kleinere vlakjes. Daartussen in de ongeordende troep. Veel voorwerpen zijn te herkennen. Alles bij elkaar brengt het onze wegwerpmaatschappij aardig in beeld. Marcel heeft van deze troep een aantrekkelijke serie weten te maken en ook zodanig dat in de serie een ordening aanwezig is. Door de herhalingen die er in de foto's zitten wordt bij deze serie de hoeveelheid troep benadrukt.

Marcel de Vreugd

De verbindende factor in deze serie is de bank. Hij komt in elke foto terug in de rechteronderhoek. De bank staat op een plek dat er mooi uitzicht is. Glooiend heuvelland, bergen en waterpartijen. Het had sterker gewerkt als de banken in alle foto's exact op dezelfde plaats en stand en grootte hadden gestaan. Hetzelfde geldt voor de bewerking van de fotobestanden. Foto 1 en 4 hebben wat minder natuurlijke kleuren bv.

Goed idee, uitwerking kan net iets toevoegen nog.

Marcel Einerhand

Een impressionistische foto van het onderweg zijn op ons snelwegennet. Wat is dan je uitzicht? Op 4 foto's is een vangrail aanwezig. De middelste foto is genomen onder een lange viaduct. Alle foto's zijn kwalitatief goed omgezet in zwartwit. Twee lege beelden, foto 1 en 5, die ondanks hun leegte veel vertellen over wat je onderweg vooral (niet) ziet. Foto 2 en 4 laten iets van het landschap zien vanuit het lage standpunt van de automobilist. Je kijkt dan altijd over de vangrail met obstakels in de berm in beeld. Foto 2 is te veel gevignetteerd, mooier gemaakt, terwijl de serie eigenlijk gaat over het kale, lege, lelijke uitzicht onderweg. Het is een niet-alledaagse serie en hij werkt ook: niet esthetisch, maar door de betekenis en koppeling aan je eigen beleven onderweg. Eigenzinnige beelden zijn vooral foto 1 en 5.

Marjan v.d. Heuvelen

Abstracties in oppervlaktes met minimale kleur. De oppervlaktes zijn nog enigszins herkenbaar. Waar gaat het de fotograaf om? Gaat het om abstracte kunstwerkjes, composities, of vooral om een gevoel van vlekken, barsten en verval? Voor mij "spreken" vooral de foto's waarin de oppervlakte nog herkenbaar is. Foto 2 bv. profielkozijn met raam en foto 4 gebarsten glaspatronen. Maar dat is persoonlijk en helemaal een kwestie van "over smaak valt niet te twisten".

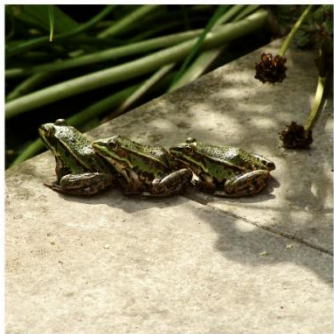
Marja Driessens

Een fraai gebouw met veel hout. Bibliotheek? Bij drie foto's speelt de relatie tussen mens en gebouw een rol. Foto 1, 2 en 5 zijn daardoor meteen ook boeiend. Foto 3 is meer een rechttoe-rechtaan weergave van een ruimte boven de trap. Foto 4 is fraai van compositie en lijnwerking: horizontalen en diagonalen snijden elkaar en dat wordt weer doorbroken door de rechthoek van het raam. En zo waar er is een (schematische) mens in te vinden: het pictogram van een mannetje op de trap. Je kunt uit deze serie twee drieluiken samenstellen: foto 1, 2 en 5, maar ook 1, 4 en 5. Foto 2 is de meest afwijkende vanwege de beweging van de figuur tegen de achtergrond van die 6 onbewegelijke mensbeelden.

Marja Verbaan

Vijf prachtige stillevens gemaakt in een kas. Subtiële en soms ook eigennuttige composities (zie bv. foto 2) in combinatie met onderdelen van de kas. De beelden zijn verwant aan de fijne tekeningen en schilderijen van Japanse prenten. Een serie die lang blijft boeien door de fijnzinnige esthetiek. Opbouw en invulling: niets op aan te merken.

Marjan Pleij

Kikkers bij de vijver. Op foto 1 zijn het er drie, op foto 2 zien we er vier, foto 3 laat er weer eentje meer zien en op foto 4 is het maximum bereikt van 6 kikkers. Je gaat dan bij de laatste foto tellen en zoeken of er echt niet nog meer op staan. Dat is de grap van deze serie. Verder is het aardig snel gezien, omdat het toneel niet verandert. De bewerking van de fotobestanden is niet optimaal; dekking en contrast wisselen per foto.

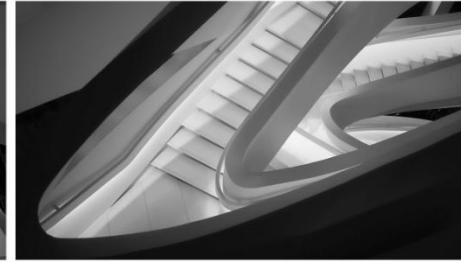
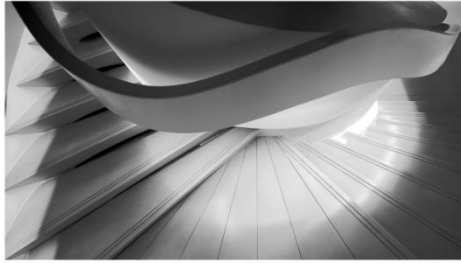
Martien Kalkman

Een serie die over bomen gaat. De opbouw is duidelijk: aan begin en eind een boom in een staand formaat. In het midden een liggende foto met twee krachtige bomen en daar links en rechts een landschap met bomen. Kale bomen zijn mooi omdat je alle vertakkingen binnen de kruin goed kunt zien. Tegen een lichtere hemel krijg je al gauw een grafisch effect. Dat zou in foto 1 en 5 door de bewerking kunnen worden uitgedrukt, maar dat is niet zo uitgesproken gebeurd. De weergave van de bomen in bijna alle foto's is tamelijk neutraal en gewoon. De grote uitzondering is de middelste foto. Daar is een ander standpunt ingenomen en niet alleen letterlijk (dichterbij), ook qua opvatting. Deze foto laat de kracht zien van deze reuzen. Omdat ze boven zijn aangesneden denk je er ook machtige kruinen bij. Ze vullen het kader compositorisch mooi.

Nathalie Kremers

De serie heet "corona beach bar". En, ja, als een bar op het strand niet mag worden bezocht stuift deze onder het zand. Dat heeft Nathalie in deze serie met een doordachte opbouw in beeld gebracht. Doordacht: begin- en eindfoto laten de linker- en rechterzijkant van het terras van buitenaf zien. De zee is in de verte nog te zien, de ramen zijn met zand bestoven. Foto 2 en 4 zijn staande formaten en zij tonen de binnenkant van het terras met dezelfde glazen beschuttingswanden. Je ziet hoe hoog het zand zich daar heeft opgehoopt en zelfs het meubilair bedekt. De middelste foto is weer in het liggende formaat en brengt een andere manier van kijken in de serie: deels een abstract landschap geformeerd door het zand aan beide kanten van dit glas en deels een blik van buitenaf door dat glas op de ruimte van het terras. Je ziet daardoor dat aan de buitenkant sprake is van dunne, plakkende zandplekken en aan de binnenkant van hogere zandbulten, waar alleen maar meer op zal terechtkomen. Goede serie met eenheid en afwisseling.

Pieter Sleeboom

Vervormingen van een trappenstelsel. Omdat het kennelijk steeds hetzelfde trappenstelsel is, ontkomt de serie niet aan herhalingen. Vooral de eerste en laatste foto komen qua indeling en vorm te veel bij elkaar in de buurt. Die zijn wel zo neergezet dat de curve van de leuning in de eerste foto naar links en in de laatste naar rechts wijst. Die krulvorm, met een vrij scherpe bocht zit een aantal keren in foto 4 en ook in mindere mate in foto 3. Foto 2 kijkt daarvan af. Die foto 2 spreekt mij het meeste aan: minder spectaculaire drukke lijnwerking, maar fraaie bogen, goede vlakverdeling. Het spel van licht en schaduw is in deze foto geraffineerder en dat geldt ook voor de ritmiek van de traptreden die van links en van rechts in een lichtere toon naar het midden wijzen.

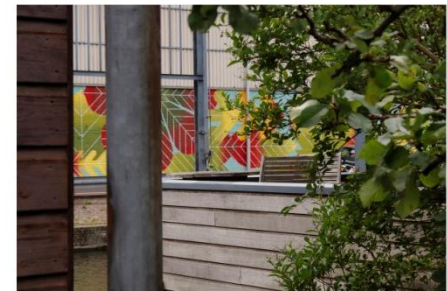
Reinier van Lingen

De serie toont het gedrag van bezoekers bij toeristische trekpleisters. Overal wordt gefotografeerd. Sommige plaatsen zijn te herkennen: foto 1 (Checkpoint Charlie in Berlijn); foto 3: Stonehenge en foto 5: het holocaust monument in Berlijn. Foto 2 en 4 laten grote groepen toeristen (vooral uit Japan of China) zien. Het zijn, m.u.v. foto 3, kijkfoto's waar je bij langer beschouwen steeds meer in ontdekt. Op de eerste foto zie je bv. een man in de houding staan onder het portret van een gedecoreerde militair. Het laat zich raden dat hij daar staat te poseren voor een foto. Dat poseren is overal weer terug te vinden men zet het bezienswaardige monument op de foto, al dan niet met zichzelf of een reisgenoot. Het holocaust monument krijgt niet de waardige eerbied die het verdient. Het wordt gebruikt om op te klauteren en te zitten. Wat zal het de afgelopen maanden aangenaam rustig geweest zijn op al deze plekken.

René Salemink

Kleurrijke minitafereeltjes over het beveiligen van je bezittingen. Dat kleurige verwijst naar een ander land. Het zou zo maar Cuba kunnen zijn. Oude deuren, oud hekwerk en soms roestige oude sloten en soms een dubbele beveiliging omdat achter het afgesloten hekwerk ook nog een slot in de deur zit. Het aardige is dat je met een vergrootglas geattendeerd wordt kleine zaken, waar je anders zo aan voorbij loopt. Door de aard van het onderwerp heb je te maken met een gesloten plat decor. Dat maakt het compositorisch lastig om het interessant te maken. Alle sloten zitten keurig op dezelfde plaats: ongeveer eenderde/tweederde aan de rechterkant en verticaal gezien ongeveer in het midden. Dankzij anders gekleurd hekwerk hebben sommige foto's een (klein beetje) een Mondriaan uitstraling. Foto 5 moet het hebben van het aandoenlijke van de afsluiting met een kapot slot er nog aan hangend. Door de leegheid van deze foto was een plaats meer naar binnen in de serie sterker geweest. Wat denk je van de volgorde 1, 5, 4, 3, 2?

Rico Hulsker

Deze serie laat rommelhoekjes bebouwing zien. Een combi van industrie, woningen, schuurtjes, afvoerpijpen en onkruid, en meer. Er zijn twee verbindende elementen terug te vinden in de foto's: alles ligt op de oevers van een water (kanaal?) en op elke foto is ergens een stukje van een wand te zien met een kleurig kunstwerk met vooral bladmotieven. De serie lijkt te zeggen: er is een poging gedaan om het aanzien van dit stukje van de stad te verbeteren. Maar veel meer dan een façade is het uiteindelijk niet geworden. De serie stelt feitelijk iets aan de kaak, brengt onder de aandacht dat de leefomgeving meer aandacht behoeft. Een korte krachtige reportage in de vorm van een aanklacht.

Rien Bloemberg

De serie heeft als titel "het zal je dak maar zijn".

Dit is een soort verzamelserie: allemaal kapotte daken. Je bedenkt het onderwerp en verzamelt dan die kapotte daken. Op die manier is de samenhang van de serie inhoudelijk duidelijk. Levert het ook een samenhangende serie op die ondanks afwisseling een eenduidige beeldtaal heeft? Dat laatste is niet het geval. In de foto's wordt vanuit verschillende standpunten meer of minder ingezoomd, waardoor soms tuinheden en gevels mee in beeld komen, of alleen een klein stukje dak. Soms helpt het om met de foto's te schuiven zodat een bevredigende indeling ontstaat. Maar er is meer van te maken: als je foto 5 als uitgangspunt neemt en op die manier opnieuw gaat fotograferen ontstaat een sterkere serie. Foto 5 heeft een ordening, een compositie die de foto uittilt boven een toevallige opname. Er is een basis (hek onderin) en is een mooie kijklijn (dakvorsten in lijn) en vlakverdeling. M.a.w. de fotograaf laat zich daar zien in de kwaliteit van de foto-opbouw.

Rob van IJsselstein

Viaducten van onderen. Leeg, verlaten, veel beton. Je krijgt dit gevoel bij alle foto's ondanks dat er een auto, of kunstwerken in beeld staan. De vraag is wat je wilt overbrengen. Gaat het om die lelijkheid als gevolg van de noodzakelijke wegenbouw (bij foto 4 en 5 is er nog een poging gedaan om er nog iets van te maken)? In sommige foto's lijkt het ook te gaan om de lijnwerking van de viaductbanen (foto 1 en 3, bv.). Of is het een neutrale weergave van 5 onder-de-viaduct-plekken? Alle foto's laten je verbazen over de hoeveelheid banen boven je hoofd. Het zijn kijkfoto's die misschien in een iets andere volgorde, gelet op de lijnwerking, logischer overkomen: bv. 1, 4, 3, 5, 2.

Rob van Eerden

Een serie van structuren, abstracties. We zijn eerder abstracte series tegengekomen; in deze serie gaat het om schorsoppervlakken.

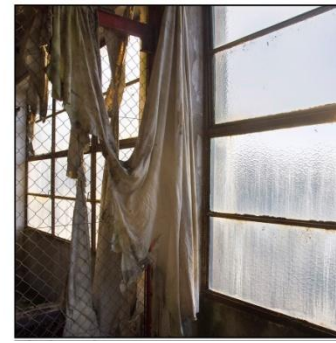
De eerste foto verschilt van de overige foto's door de fijne structuur en minimalistischer vulling van het patroon. De middelste drie foto's hebben een overeenkomstige grovere structuur en de laatste foto is meer ingezoomd en laat dus de grofste en meer open structuur zien. Dit type foto's werkt alleen bij een perfecte techniek: scherpste en belichting moeten de "huid", de textuur voelbaar maken. Dat is in deze foto's niet het geval.

Dan blijft voor de kijker een te matte esthetische ervaring over.

Ronald Dubbeldam

Molens! Daar mocht je jarenlang niet mee aankomen op veel fotoclubs, want dood gefotografeerd en de foto zou dan niet meer zijn dan de afbeelding van iets wat van zichzelf al mooi is. Het doet mij deugd ze in deze serie weer eens wel te zien en ook hoe ze gefotografeerd zijn: met heel veel sfeer en gevoel. We zien de molens op verschillende tijden van een dag en met verschillende weersgesteldheden. Foto 2 en 3 springen er uit door fijnzinnigheid in deze sferische omstandigheden. Foto 5 is de klaarlichte dagfoto. Als serie zou je kunnen overwegen er een dagvolgorde aan te geven: van de vroege ochtend tot de late avond, bv. Foto 1 zou ik dan vervangen. Die verliest de concurrentie met foto 4, is veel gewoner.

Wil Vrancken

Oude ramen met verroeste metalen sponningen en barsten. Bij 4 foto's zijn gordijnen, lappen te zien al dan niet met rafels. De middelste foto heeft ook een bewijs van verval: kapot glas. Foto 1 en 5 laten hetzelfde stukje raam zien met hetzelfde gordijn (zie vlekje onderin), het is even anders gehangen. Foto 4 is de enige schuin opgenomen foto. Qua perspectief dus een vreemde eend in de bijt. De middelste past op die plek door de leegheid. Zo ontstaat een logische verdeling over de vijf plaatsen van de serie. Het licht in de foto's is gezeefd licht; het geheel leidt tot een grouwe, treurige indruk van verval als geval van leegstand en buiten gebruik geraakt zijn. Het verhaal over dit verval is echter heel beknopt en is met 5 foto's, waarvan 4 hetzelfde vertellen, te rijk bedeed om te blijven boeien.

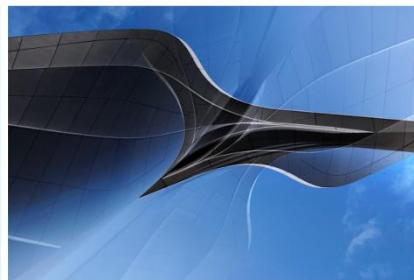
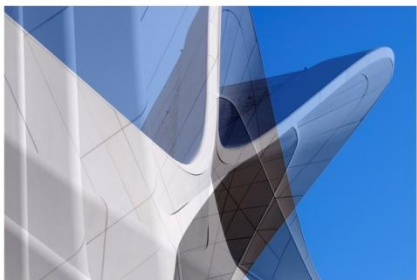
Wil Groen

Een serie die daklozen laat zien in verschillende Europese steden. Parijs en Hamburg zijn o.a. te herkennen uit de opschriften. De serie heeft een eenheid van beeldstijl, een fotografisch handschrift. Alleen valt foto 4 daar buiten: de kadrering met aansnijdingen en ook de zwartwitbewerking zijn van een andere aard. Het gevaar van fotograferen van opvallende types in het straatbeeld, zoals deze daklozen is dat je hun ellende a.h.w. steelt om een fotoaanwinst te verkrijgen. Dat is in deze serie niet het geval. Je ziet dat er contact gemaakt is bij sommige foto's (foto 2 en 4, bv.). Foto 2 springt er door de blik van de zwerver uit: zowel het hondje als de man kijken je aan met een mengeling van berusting en hoop op een geldelijke bijdrage voor het schaalje op de stoep. Door de regen is hij in plastic verpakt en vormt in het kader een driehoek. Foto 3 spreekt mij aan doordat daar meer gebeurt dan het weergeven van de zwerver met zijn bezittingen. Die foto is in Parijs en de clochard ligt vlak naast een rooster van de metro waar warmte uit komt. Door je opnamestandpunt zien we hoe in het straatbeeld de voorbijgangers omgaan met dit trieste beeld: ze kijken een andere kant op en laten een grote leegte om de zwerver. Een veelzeggend beeld.

Wilbert Devilee

Stegen. De stegen die gefotografeerd zijn, zijn ook van hun namen voorzien bij de foto's. Het gaat dus om het laten zien van verschillende stegen in een stad. Dat vraagt om een concept, tevoren uitgedacht, om een zekere eenheid van standpunt en kadering te krijgen. Door een gelijk concept ga je de stegen automatisch met elkaar vergelijken en dan zie je dat het begrip "steeg" niet alleen geldt voor een smal en donker straatje. Het echtpaar Becher heeft beroemde (en inmiddels onbetaalbare) series foto's gemaakt van o.a. watertorens, hoogovens en vakwerkhuisen en dat vanuit een strak concept. In deze serie is dat niet zo strak. Foto 4 is het meest elementair: de steeg in beeld met weinig andere elementen. Daar gaat de foto onmiskenbaar duidelijk om de steeg. Foto 1 heeft dat ook. Als je die naast elkaar zet ga je foto 1 ook meer zien als steeg ondanks de ruimere functie dan een verbindingsgangetje. Foto 3 voegt een stukje etalage toe en besteedt dus aandacht aan de ingang van de steeg. Dat doen foto 2 en 5 ook, maar dan veel royaler, waardoor de steeg zelf op het tweede plan komt. In foto 2 is de brug met zijn schaduw eigenlijk het hoofdonderwerp en in foto 5 speelt die lampenbol een prominente hoofdrol. Een dergelijke serie is de moeite waard om uit te bouwen vanuit steeds hetzelfde concept (kan zijn puur de steeg zoals 1 en 4; kan ook zijn met de directe ingangskennmerken zoals in foto 3).

Willy Nihot

Deze serie heeft overeenkomsten met de serie van het trappenstelsel. Ook hier vervormingen van een constructie, maar nu met één overheersende kleur: blauw. Het gaat om vormen, lijnwerking en compositie (met als restvlakken egale delen lucht). In deze serie zijn ook lagen gecombineerd waarbij transparantie t.o. dichtheid een rol spelen. Foto 1, 3 en 5 zijn het interessantste van compositie: complexer, minder snel "gezien", er valt meer aan te beleven. Foto 3 heeft nog wat wolkjes. Bij foto 5 zit linksboven een afwijkende kleur (toch maar liever blauw?) Foto 2 heeft een te duidelijk patroon van kruisende diagonalen en foto 4 zit ook te overzichtelijk in elkaar.